

RIIGIKOGU

IV koosseis.

VIII istungjärk.

187. koosolek. 18. novembril 1931.

Sisu:

1. Välismaksuvahendite ja väärtmetallide liikumise korraldamise seadus — III lugemisel.
2. Järgmise koosoleku määramine.

Koosoleku avab Esimees **K. Einbund** kell 20.13 min.

Sekretäri kohal sekretäri teine abi **O. Gustavson**.

1. Välismaksuvahendite ja väärtmetallide liikumise korraldamise seadus — III lugemisel.

Rahaasjanduse komisjoni aruandja **O. Suursööt**.

Üldkomisjoni kaasaruandja **A. Rei**.

Pealkiri ja § 1 võetakse vastu ühes redaktsiooniliste parandustega.

(§ 2.)

M. Martinson (kohalt): Teen ettepaneku, hääletada lahus § 2 mõlemad lõiked.

Juhataja: Asun § 2 esimese lõike hääletamisele. (Hääletatakse.) Esimene lõige on vastu võetud ühes redaktsiooniliste parandustega.

Asun teise lõike hääletamisele. (Hääletatakse.) Teise lõike poolt on 27 häält, vastu 25 häält, seega vastu võetud. (Hüüded: Sedelitega!) Nõutakse sedelitega hääletamist. (Hääletatakse.) Teise lõike poolt on 42 häält, vastu 28 häält, erapooletuid 2, seega on § 2 teine lõige vastu võetud ühes redaktsiooniliste parandustega.

Seega on § 2 vastu võetud.

Aruandja **O. Suursööt**: Kuna redaktsiooni komisjon on selle seaduseelnõu läbi vaadanud, siis kannan mina tema ette juba redaktsiooni komisjoni poolt parandatud redaktsioonis.

§§ 3—6 võetakse vastu ühes redaktsiooniliste parandustega.

(§ 7.)

A. Jõeäär: Lugupeetud rahvasaadikud! Mul ei ole küll mitte suurt lootust, et see paranduse-ettepanek, mida ma siin kordan III lugemisel, parema saatuse osaliseks saaks, kui II lugemisel talle osaks sai, aga siiski ma ei saa siinjuures mitte ütlemata jätta seda, mida öelda tarvis. Ja öelda seda, et kui selle § 7 juures ei võeta sisse lisandust, millega antakse õigus konfiskeerida, siis oleme täna terve päeva jooksul teinud tühja tööd. Selle seaduse mõju võetakse täitsa ära, tema vastuvõtmisel ei ole mingeid tagajärgi nende sihtide saavutamiseks, mida siin tahetakse kätte saada. (Vahelhüüe.) Härra Strandman on jurist ja teab väga hästi, et niisugused seadused, mis majanduslikku elu tahavad korraldada, teatavatesse majanduslikkudesse vahekordadesse tungida, ainult sel korral võivad mõjuda, kui karistus tõesti üle kaalub selle majandusliku kasu, mida seaduse rikkumine annab. See on päris kindel. Käesoleval korral aga jääb § 7 järgi rahukohtuniku otsustada, missuguse karistuse ta heaks arvab määrata. Siin võib olla minimaalne karistus 10 krooni ja maksimaalne on üks aasta ja peale selle veel 1.000 krooni. Aga see karistus on ainult paberi peal olemas, see on maksimaalne võimalus. Meie ei tea kunagi, missuguse karistuse rahukohtunik määrab. Kõige õiglasem oleks määrata karistus vastavalt varjatud summadele. (Vahelhüüe.) Kõige õiglasem selles mõttes on kuriteoobjekti konfiskeerimine. (Vahelhüüe.) Kui tehing on suurema summa peale, siis osutub lisakaristus ka varanduslikult raske maks, ja kui tehing on väiksema summa peale, siis osutub see ka varanduslikult väiksemaks.

Ma võiksin mõned näited tuua, kus kriminaalseadustik karistab konfiskeerimisega, ja siis võiks seda võrrelda käesoleva seadusega. Karistatakse konfiskeerimisega, määrustele mitte vastavalt valmistatud arstirohud, kunstlike kude magusainete sisseveo puhul konfiskeeritakse need ained, samuti konfiskeeritakse keelatud kalapüügi riistad, keelatud jahiriistad, maharaiutud mets j.n.e. Konfiskeeritakse kuld ja hõbe, mis ebaõiget proovi kannavad. Siin võiks veel terve rea näiteid tuua.

Millegipärast peetakse aga spekulantidele välisvaluutat niisuguseks pühaduseks, et seda ei või milgil tingimisel konfiskeerida. See oleks aga just see koht, kus seda konfiskeerimise viisi tuleks tarvitada, ja ma ei näe mingeid põhjusi, mispärast ei tohiks seda teha.

Seepärast ei jää midagi üle kui võtta § 7 juures sisse lisakaristusena konfiskeerimine.

Kaasaruandja A. Rei: Üldkomisjoni nimel ei saa ma olla rkl. Jõeääre ettepaneku poolt. Kriminaalõiguse algreeglik on, et karistus peab olema õiglane. Kui on süütegu raskem, peab ka karistus raskem olema. Kriminaalõiguse ajaloost teame, et konfiskeerimist on varemalt väga ohtralt tarvitatud karistusevahendina, kuid see on üks kõige primitiivsemaid karistusevahendeid. Modern kriminaalõigus tarvitab konfiskeerimist peamiselt mitte karistuseabinõuna, vaid kuritegude takistamise ja ärahoidmise abinõuna, näiteks — kui kurjategija juurest tabatud asjad võivad rahva tervishoiule olla kahjulikud, millisel juhusel need konfiskeeritakse mitte selleks, et nendega nagu rahatrahviga rikastuda, vaid selleks, et need ei saaks uuesti liikvele minna ja rahva tervisele, kõlblusele j.n.e. kahju tuua. Nii et konfiskeeritakse enamal jaol juhustel mitte karistuseks, vaid üldise heaolu otstarbel. Käesoleval juhtumisel oleks konfiskeerimine minu arvates täielik vastand kriminaalõiguse kõige algelisematele mõistetele sellepärast, et konfiskeerimine oleneks täiesti juhuslikkudest momentidest. Ettepanek oleks veel arusaadav, kui sel juhusel, kus ei lähe korda maksuvahendeid ja väärtmetalle tabada ja selle tõttu neid konfiskeerida ei saa, — et siis määrataks trahv, mille suurus vastaks konfiskeerimisele kuuluvale väärtusele. Rkl. Jõeääre ettepanek aga seisis selles, et kui mõneit

üksikult saadakse välisvaluutat või kuld- raha kätte, siis see konfiskeeritakse, kellelt aga mitte kätte ei saada, sellelt ka ei konfiskeerita. On päris selge, et valuuta ja väärtmetall saadaks kätte võib-olla vaid kahel-kolmel juhusel saja hulgast. Neil juhusel tuleks käsitusele konfiskeerimine, aga kõigil teistel juhtudel oleks karistus märksa kergem. See näitab, et konfiskeerimine kui karistuseabinõu käesoleval juhtumisel ei ole soovitav.

Teiseks tuleb tähendada, et käesolevat eelnõu tuli arutada rutulises korras. Kui tahetakse tarvitusele võtta konfiskeerimine, siis tuleks seda küsimust põhjalikult kaaluda kodifikatsiooni osakonnas. Kui siis leitakse konfiskeerimine otstarbekohane olevat, siis töötatakse välja eelnõu kooskõlas moderni kriminaalõiguse põhimõtetega ja Riigikogu võib selle vastu võtta käesoleva seaduse muutmise seadusena.

§ 7 võetakse vastu ühes redaktsiooniliste parandustega.

Juhataja: Ma paranduse-ettepanekut ei saanud hääletada, sest sarnast ettepanekut ei tehtud.

§§ 8 ja 9 võetakse vastu ühes redaktsiooniliste parandustega.

Seaduseelnõu terve sisu võetakse vastu korraga redaktsiooni komisjoni andmata.

2. Järgmise koosoleku määramine.

Juhataja ettepanekul otsustatakse pidada järgmine koosolek reedel, 20. novembril 1931 kell 17. (Päevakord vaata 187. koosoleku otsuste protokoll, lisa nr. 3.)

Juhataja: Päevakord on läbi. Lõpetan koosoleku.

Koosolek lõpeb kell 20.33 min.

Õige.

Kinnitan.

Koosoleku sekretär (allkiri).

Koosoleku juhataja (allkiri).